SG

RECUEIL

LA PRAGMATIQUE SANCTION

DE LA PLURALITE DES BÉNÉFICES PAR GUILL. PARALDI

PARIS 1509

REGULÆ ORDINATIONES ET CONSTITUTIONES CANCELLARIÆ ALEXANDRI VI

BULLÆ PAPÆ

CASUS PAPALES

…MATIQUE
…PLURALITE
…ÉFICES
…ANALDI
…NATIONES
…TUTIONES
…ANDRI VI
…PAPÆ
…PALES

Toutes les fiches de ce recueil
sont faites. F. B.
1903

1508.			1° La pragmatique sanction avec La pluralité des bénéfices par Saraldi. 1508
Daunou omis	Hain 9227		2° Regulae, ordinationes ... Innocentii VIII (le commenc^t manque.)
— 910	Pellechet 425		3° Regulae, ordinationes et Constitutiones Alexandri 6 pap.
909	— 427		4° Regula prerogativum ... 1498
— 622	—		5° Bulla Innocenti 8. 1491
1006 }	—		6° Taxae cancellariae apostolicae.
1006 }	—		7° Taxae penitentiariae
535	—		8° Bulla de Beneficiis
1004	—		9° Casus papales
311	—	3206	10° Canones penitentiales
1045	—		11° de gratia expectativa
= 949	—	422	12° Bulla in cena Domini
1046	—		13° Modus vacandi beneficiorum

pièce 5

¶ Bulla Innocentij pape·viij·reuocationis et reductionis facultatum resignandi beneficia &c·

INnocentius Eps seruus seruo℞ dei Ad perpetuam rei memoriam·Sicut bonus pastor super familiã domus sue solerter inuigilans sic prouidere sicq; diligẽter debet attendere q inordinata ꝛ indisposita siqua inuenerit in eadẽ submota difficultate reducat pariter ꝛ reformet: sic nonnunq decet ꝛ expedit Romanũ pontificem in quo potestatis plenitudo consistit ꝛ cuius in factis per euz circa beneficia ecclesiastica gratijs adeo est seruandus intentiõis affectus vt incontrariũ acta nullius existant firmitatis:ne beneficia hmõi absq; canonico titulo detineri contingat:circa gratias ipsas pro sue circunspectionis industria votiue declaratiõis modificationis ꝛ reuocatiõis adhibere remedium:ꝛ prout expedire cognoscit desuper salubriter prouidere·Sane sicut accepimus nõnulli obtenta per eos a sede apostolica licentia resignandi beneficia ecclesiastica per eos pro tempore obtenta extra Ro.cu·in ordinario℞ loco℞ aut in dignitate ecclesiastica cõstituta℞ persona℞ seu cathedraliũ ecclesiarũ canonico℞ per eos eligendo℞ manibus simpliciter vel ex causa permutatiõis:ac eisdẽ ordinarijs personis ꝛ canonicis resignationes ipsas ab eis ꝛ personis compermutãtibus seu simpliciter resignare volentibus extra dictam curiam recipiendi ꝛ admittẽdi:ac resignata beneficia per compermutantes seu simpliciter resignantes ipsis licentiam hñtibus ꝛ per eos ex dicta causa compermutantibus hmõi:simpliciter vero idoneis personis conferẽdi ꝯcessa facultate abutẽtes nõnunq licentie ꝛ facultatis hmõi pretextu extra ꝛ prope vrbem vel alium locum in quo Ro·curiam residere contingit:resignationes beneficio℞ ecclesiastico℞ q̃ obtinent simpliciter vel ex dicta causa ꝓ alijs beneficijs ecclesiasticis in manibus persona℞ in prelaturis ꝛ ecclesiasticis dignitatibus cõstituta℞ aut canonicatus ꝛ prebendas in cathedralibus ecclesijs obtinentiũ in dicta curia residentiũ ad id extra muros

5

vrbis ⁊ loci hmōi propterea studiose ductarum faciūt: ⁊ ab illis de sic resignatis beneficijs ex dicta causa eis ⁊ compermutanti-bus ⁊ simpliciter personis alijs respectiue prouisiones fieri pro-curant. Quandoq̧ vero vt volentibus sua beneficia ecclesiasti-ca resignare ad finem vt de illis persone eis grate prouideatur: vel duobus inuicem permutare volentibus complaceant: et fa-ciant q̄ illi mediantibus huiusmodi licentijs ⁊ facultatibus q̄d querunt obtineant indirecte/tam prope locum dicte curie/q̄ ex-tra in partibus in quibus degunt/fingunt se aliqua persepe te-nuissime ⁊ etiam ficta beneficia ecclesiastica ⁊ que nonnunq̄ ta-les persone eis conferre procurant ad effectū huiusmodi ex cau-sa permutationis cum eisdem personis pro illis beneficijs que persone ille volunt ad alios peruenire resignare virtute licentie ⁊ facultatum eorundem ⁊ sic de his que ipsi habentes licentiam huiusmodi resignant beneficijs ex dictis causis personis illis quoꝝ opera nonnunq̄ vt prefertur ea hab::erunt ⁊ quibus com-placere student de alijs beneficijs que sic fraudulenter comper-mutantes ipsi resignant vt tandem ad alios perueniant ipsis li-centiam ⁊ facultatem huiusmodi habentibꝰ prouidetur: factaq̧ sic hincinde prouisione predicta collata eisdem licentiam ha-bentibus beneficia in permutatione huiusmodi interdum il-lico illorum possessione non habita: et nonnunq̄ putantes cautius agere infra paucos dies habita vel non habita pos-sessione huiusmodi in his in quibus ex dicta causa permuta-tionem fecerunt: vel alterius persone manibus simpliciter resi-gnāt vt de illis prouideatur personis illis quibus prouideri in-tendebant illi qui ex dicta causa illa prius resignauerant vt pre-fertur: vel illa ex causa permutationis cum illo cum quo comper-mutans primo permutare intendebat resignant pro beneficio quod primo permutans affectabat habere. ⁊ completa permuta-tione secunda per quam primi permutantis beneficium in illum cum quo permutare volebat peruenit denuo possessione etiam non habita collatum ipsi facultatem habenti in secunda permu

tatione beneficium ex causa permutationis cum primo permu/
tante pro illo quod ipsemet facultatem habens in prima permu
tatione resignauerat beneficio primo permutanti collato resi/
gnat: ꝛ sic in huiusmodi tertio loco facta permutatiõe quod pri/
mo dimiserant proprium beneficium recuperãt: ꝛ illi primo com
permutanti cuius beneficium per eum dimissum in prima per/
mutatione peruenerat ad secundo permutantem in secunda per
mutatione confertur in huiusmodi tertia permutatione dimis/
sum per dictum secundo permutantẽ beneficium in secunda per
mutatione: ꝛ sic duo quorum nullus licentiam obtinet permu/
tandi propria beneficia per huiusmodi tres permutationes ꝛ ea/
rum circuitum successiue factum modo predicto inuicem permu
tant pretextu licentie ꝛ facultatis predicte. ꝛ quod deterius est
pro earundem facultatũ vsu modo predicto illas habentes pre/
mia exigunt nonnunq̃ ab eisdem in quorum fauores illis vtun/
tur. alieq̃ diuerse fraudes cõmittuntur in animarum periculum
ꝛ apostolice auctoritatis contemptum ac scandalum plurimoꝝ.
Quidam ꝯo licentijs ꝛ facultatibus hmõi quoad bñficia q̃ obti
nẽt dispositiõi aplice generaliter reseruata nõ ꝯtenti vt plenius
alijs valeant inseruire lr̃as licentie ꝛ facultatis hmõi cũ cl'a etiã
si cõpermutantiũ seu simplr in eoꝝ fauorem resignantiũ bñficia
eccl'iastica dispõni aplice generaliter reseruata existãt a sede pre
fata obtinere hactenus ꝓcurarũt ꝛ ꝓcurãt indies. ꝛ quanq̃ illi
in quoꝝ manib⁹ simplr resignarũt bñficia hmõi dictaꝝ faculta/
tũ ꝓtextu iuxta lr̃aꝝ desup ꝯfectaꝝ teneant̃ ꝛ debeãt de noĩbus
ꝛ cognoĩb⁹ bñficioꝝ sic resignatoꝝ ꝛ psonaꝝ qbus illa ꝯtulerint
ac dieb⁹ collationũ eorundẽ gentes camere aplice aut collectorẽ
vel succollectorẽ fructuũ ꝛ ꝓuentuũ eiusdẽ camere debitoꝝ in pti
bus illis certificare: tñ id facere persepe omittunt in eiusdem ca/
mere non modicum preiudicium ꝛ grauamen. Nos igitur hmõi
fraudibus ꝛ abusionibus obuiare volentes hac imperpetuũ va/
litura constitutione statuimus ꝛ ordinamus ꝓtextu licentiarum
ꝛ facultatum hmõi per nos hactenus ꝛ sedem predictam conces/

sarum ꝛ quas concedi cõtinget imposteꝝ nil valide decetero fie/ri posse in aliquo loco ab eo in quo nos ꝛ pro tempore exñtez Romanũ pontificem curiam suam tenere contigerit loco per duas dietas legales non distante: ꝛ eas resignationes licentiaꝝ hmõi vigore extra dictam curiam per duas dietas hmõi fieri censeri q̃duntaxat in locis ab eadem distantibus ad minus per duas dietas hmõi fieri continget: ꝛ non illas que in locis minus distan/tibus fierent in futurum. Quodq; nullus hmõi licentijs ꝛ faculta/tibus concessis ꝛ concedendis a nobis ꝛ sede predicta qñcunq; imposteꝝ vllatenus vti valeat: nisi dum ꝛ quando bñficia ecclesiastica que obtinet simpliciter vel ex causa permutationis vere ꝛ non ad alioꝝ cõmodum ficte resignare intendit. contrafacien/tes vo tam infra duas dietas ab vrbe etiaz vere q̃z extra illas fi/cte ꝛ in fraudem resignantes: ꝛ persone resignationes hmõi recipientes ꝛ admittentes ac notarij inde rogati ꝛ testes interueni/entes eisdem fictionis ꝛ fraudis non ignari: si Epi ꝛ superiores interdicti ingressus ecclesie: si vero alij ab eisdem fuerint excõis sñiam eoipso incurrant. Decernentes per resignationes ipsas quas sic contra statutum ꝛ ordinationem hmõi fieri cõtingeret in resignantiũ penã bñficia resignata vacare: collatiões vo que fient de eisdem pretextu facultatum predictaꝝ nullius esse roboris vel momenti ꝛ haberi debere prorsus pro infectis. Et presu/mantur resignationes hmõi ficte ꝛ non vere fieri si illi qui hmõi facultates habent ꝛ persone compermutãtes cum eis seu simpliciter in eoꝝ fauorem resignantes resignata per eos beneficia per quatuor menses ante resignationes ipsas pacifice non possede/rint: vel si ipsi resignantes infra mensem post resignatiões ipsas morte preuenti fuerint: si tamen tempore resignationum seu permutationum eorundem infirmi erant ea infirmitate de qua de/cesserint. Reuocamus quoq; omnes ꝛ singulas licentias ꝛ facultates hmõi obtentas a nobis ꝛ sede predicta ad beneficia cõper/mutantium seu simpliciter in fauorem bñtium facultates hmõi

resignantiũ dispositioni apostolice generaliter reseruata vel ex generali reseruatione affecta: ꝛ quo ad illa nolumus eas decetero cuiꝗ suffragari. Et si forsan in futuꝝ sic concederentur quo ad compermutantium seu simpliciter in fauorem huiusmodi facultates impetrantium resignantium beneficia reseruata vel affecta nullius esse roboris vel momenti. Et si licentiarum huiusmodi vigore tam ex dicta causa ꝙ simpliciter resignantes beneficia ecclesiastica quecunꝗ et qualiacunꝗ cum cura et sine cura quorum fructus redditus ꝛ prouentus vigintiquatuor floreñ. auri de camera se.com.ex.va.an.excederẽt: etiam si ex dicta causa resignata forent: inequales tamen illorum fructus redditus ꝛ prouentus huiusmodi existerent: vel recipientes ꝛ admittẽtes resignationes ipsas gentes camere apostolice prefate aut collectorem vel succollectorem predictos de diebus collationuꝫ quas fecerint ac nominibus ꝛ cognominibus beneficiorum ꝛ personarum quibus illa cõtulerint simpliciter vel inequalitate fructuũ redditũum ꝛ prouentuum subsistente etiam ex dicta causa ꝙuis inequalitas predicta ad dictam summam vigintiquatuor librarum non ascenderet non certificauerint infra vnum: si citra infra tres menses a die collationum eorundem. Si vltra mõtes resignationes ipsas fieri contigerit beneficia ipsa sic collata vacare censeantur eoipso ꝛ vt vacantia possint libere conferri. Et ne vtentes licentijs ꝛ facultatibus huiusmodi valeant premissoruꝫ ignorantiam allegare: volumus huiusmodi constitutionem nostram in audientia litterarum contradictarum publicari ꝛ Cancellaria apostolica describi: ꝛ presentes in curia extũc: absentes vero ab eadem post duos menses a die publicatiõis huiusmodi ligari. Et in litteris licentiarum huiusmodi clausulam per quaꝫ iniungitur collatoribus onus certificationis predicte: iniunctionem ipsam iuxta presentis constitutionis seriem decetero ꝑ eos qui earum expeditione vacant oportune cum prefixione termini predicti ꝛ decreto vacationis ꝑdicte si non certificent ampliari.

non obstantibus litteris licentiarum huiusmodi ac alijs consti
tutionibus τ ordinationibus apostolicis contrarijs quibuscūq3
Et ne de premissis valeat ignorantia allegari volumus ꝙ vene
rabilis frater noster Rodericus Epūs Portueñ sancte Romane
ecclesie Vicecancellarius pñtes lr̄as in quinterno Cancellarie
describi: τ super premissis pro quolibet petente lr̄as duplicatas
de curia per eandem Cancellariam expediri faciat: etiam sub da
ta tunc currenti valentes: que quo ad hoc sub singulis datᵗ sub
quibus lr̄as ipsas duplicatas contigerit expediri pñtes lr̄e cen/
seantur innouate: τ in illis contenta totiens quotiens sub alia
data duplicabuntur sub illa a nobis emanari. Nulli ergo omni/
no hominū liceat hanc paginam nostroꝝ statuti. ordinationis.
constitutionis. τ voluntatis. infringere vel ei ausu temerario cō
traire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit τc. Datū Ro
me apud sanctum Petrum Anno incarnationis dominice Mil/
lesimo quadringentesimo nonagesimoprimo Quinto kalend.
Octobris Anno Octauo.

¶ Lecta τ publicata fuit suprascripta bulla siue constitutio Ro
me in Cancellaria apostolica die Jouis Sexta mēsis Octobris
Anno Incarnationis dominice Millesimo quadringentesimo
nonagesimoprimo Pontificatus Sanctissimi in xp̄o patris τ do
domini nostri dñi Innocentij diuina prouidentia pape Octaui
Anno Octauo.

¶ Impressit Rome Stephanus Planck. 1491